

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu Sekretariat Dyrektora Generalnego		
WPLYNEŁO DNIA	19. PAŹ. 2021	WPLYNEŁO DNIA
L.dz.		
zał.		

LPO.410.022.01.2021

WUW210146944

W odpowiedzi proszę powołać się
na numer naszego pisma

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu KANCELIARIA GŁÓWNA		
WPLYNEŁO DNIA	18. 10. 2021	WPLYNEŁO DNIA
L.dz. 135265/21		
zał.		

Pan
Michał Zieliński
Wojewoda Wielkopolski
Wielkopolski Urząd Wojewódzki
w Poznaniu
al. Niepodległości 16/18
61-713 Poznań

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu Sekretariat Wojewody Wielkopolskiego		
WPLYNEŁO DNIA	18. 10. 2021	WPLYNEŁO DNIA
L.dz.		
zał.		

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/009 Efektywność wydatkowania środków na inwestycje przez jednostki budżetowe

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
+48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wielkopolski Urząd Wojewódzki, al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań (dalej: Urząd, WUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Zieliński, Wojewoda Wielkopolski (od 29 stycznia 2021 r.) W okresie objętym kontrolą Wojewodą Wielkopolskim poprzednio byli Zbigniew Hoffmann (od 8 grudnia 2015 r. do 11 listopada 2019 r.) oraz Łukasz Mikołajczyk (od 25 listopada 2019 r. do 15 grudnia 2020 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	Planowanie i wykonanie planu wydatków majątkowych. Wydatkowanie środków na inwestycje. Zarządzanie majątkiem jednostki.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021 (I połowa roku), dla celów porównawczych planu wydatków majątkowych na 2019 r. wykorzystany zostanie plan wydatków majątkowych na 2018 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Przemysław Grad, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/91/2021 z 28 maja 2021 r.

(akta kontroli str.1)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w latach 2019-2021 (I połowa) rzetelnie planowano i realizowano wydatki majątkowe. Plany wydatków majątkowych przygotowano po dokonaniu analizy konieczności ich zakupu oraz po rzetelnym oszacowaniu ich wartości. Wprowadzone w trakcie roku zmiany w planie wydatków majątkowych były celowe. Ich realizacja w latach 2019 – 2020 wyniosła odpowiednio 93% i 98%. W wyniku badania wydatków majątkowych Urzędu w kwocie 8 793,1 tys. zł stwierdzono, że wydatki majątkowe dokonywano z zachowaniem zasad ich ponoszenia określonych w art. 44 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej ufp). Poniesienie tych wydatków majątkowych było celowe i doprowadziło do realizacji zaplanowanych efektów.

Nabyte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne prawidłowo ewidencjonowano, kwalifikowano i wyceniano, stosując przyjęte zasady ich amortyzacji określone w ustawie z 29 września 1994 r. o rachunkowości (uor)⁴ oraz w polityce rachunkowości obowiązującej w Urzędzie. Wystąpiły natomiast przypadki wprowadzania środków trwałych powstałych w wyniku realizacji inwestycji na stan majątku z naruszeniem zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych, określonych w art. 20 ust. 1 i 24 ust. 2 uor. W efekcie, dane wykazywane w sprawozdaniach finansowych za 2019 i 2020 r. w zakresie rzeczowych aktywów trwałych nie odzwierciedlały w pełni stanu faktycznego.

W Urzędzie, efektywnie zarządzano majątkiem pozostającym do dyspozycji, nie wykorzystywano w sposób nieuzasadniony ekonomicznie alternatywnych wobec zakupu form użytkowania środków trwałych. Rzeczowymi składnikami majątku ruchomego gospodarowano zasadniczo w sposób zgodny z przepisami prawa. Wyjątek stanowiły nieprawidłowość dotycząca nieprzestrzegania ograniczeń sprzedaży składników rzeczowych majątku ruchomego, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa⁵ oraz nieprawidłowość dotycząca efektywności zarządzania niektórymi składnikami majątkowymi jednostki.

Terminy i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji zostały dotrzymane, a jej wyniki ujęto i rozliczono w księgach rachunkowych. Inwentaryzacją objęto rzeczowe składniki mienia z zachowaniem sposobu jej przeprowadzania oraz rzetelnie ją udokumentowano.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Planowanie i wykonanie planu wydatków majątkowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. W ramach opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na lata 2019, 2020 i 2021 Minister Finansów przekazywał Wojewodzie Wielkopolskiemu

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2021 r. poz. 305.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 217

⁵ Dz. U. poz. 2004 ze zm. (dalej, również w skrócie: rozporządzenie)

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

(jako dysponentowi części budżetowej 85/30) wstępne kwoty. Wojewoda Wielkopolski, w okresie poprzedzającym przekazanie przez Ministra Finansów pisma informującego o wstępnej kwocie wydatków na dany rok budżetowy, występuje do podległych jednostek organizacyjnych o zgłoszenie potrzeb w zakresie wydatków inwestycyjnych. Pozyskane materiały stanowią podstawę do podziału środków na inwestycje w granicach kwoty wydatków pozostałej po zabezpieczeniu środków na wydatki prawnie zdeterminowane o charakterze zobowiązaniowym oraz środków na wydatki bieżące rzeczowe. Przyznane wstępne kwoty wydatków (obejmujące zarówno wydatki bieżące jak i majątkowe) stanowiły podstawę do opracowania przez Urząd projektu planu finansowego na lata 2019, 2020 i 2021. Uwzględniono w nich wydatki majątkowe planowane przez WUW (jako dysponenta III stopnia) wynikające z przyznanych kwot wstępnych. Projekty planów finansowych na lata 2019, 2020 i 2021 przewidywały limit wydatków majątkowych odpowiednio w wysokości 5 330,0 tys. zł, 5 260,0 tys. zł i 5 303 tys. zł na realizację odpowiednio 9, 10 i 15 zadań inwestycyjnych.

Jak wyjaśnił Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu podział środków, w ramach ustalonej przez Ministra Finansów wstępnej kwoty, dokonywany jest zgodnie z utrwaloną praktyką. Dokonując wyboru zadań, na które planuje się przeznaczyć środki budżetu państwa, w pierwszej kolejności uwzględnia się inwestycje kontynuowane o charakterze budowlanym, biorąc pod uwagę analizę dotychczasowej realizacji danej inwestycji pod kątem możliwości wydatkowania planowanych środków; inwestycje zakwalifikowane do dofinansowania ze środków Narodowego oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a następnie inwestycje wynikające z zaleceń pokontrolnych. W dalszej kolejności bierze się pod uwagę hierarchię ważności zadań wskazaną przez poszczególne jednostki.

Na podstawie analizy realizacji planu rzeczowo-finansowego przyznane przez Ministra Finansów limity na 2019 i 2020 r. były wystarczające do zapewnienia środków na realizację planowanych pierwotnie zadań inwestycyjnych. Natomiast limit przyznany na 2021 nie odpowiedni do zapewnienia środków na realizację planowanych pierwotnie zadań inwestycyjnych na utworzenie dyspozytorni medycznej i III etapu budowy wojewódzkiego magazynu przeciwpowodziowego, co skutkowało koniecznością zwiększenia środków na te zadania z rezerwy wojewody

(akta kontroli str. 2-50, 1666-1672)

W Urzędzie, nie przyjęto sformalizowanych procedur zgłaszania zapotrzebowania do planu finansowego przez komórki organizacyjne. Przy tworzeniu planu rzeczowo-finansowego wydatków majątkowych, dyrektorzy poszczególnych wydziałów, jak również pracownicy WUW zgłaszali potrzeby w zakresie sprzętu komputerowego, informatycznego, innych zakupów inwestycyjnych oraz niezbędnych zadań inwestycyjnych. Analiza potrzeb inwestycyjnych (budowlanych) wraz z ustaleniem ich priorytetów dokonywana była przez Biuro Obsługi i Informatyki (dalej: BOiI), zgodnie z regulaminem organizacyjnym BOiI⁷. Corocznie BOiI przygotowywało propozycje zadań inwestycyjnych z uwzględnieniem ich kosztów oraz stopnia ważności w obiektach Urzędu, które przekazywano do akceptacji Dyrektorowi Generalnemu Urzędu. W wyjaśnieniach Dyrektora BOiI podał, że przedstawiając propozycje zadań inwestycyjnych do realizacji w Urzędzie bierze się pod uwagę m.in. takie kryteria jak wielkość zadania ze względu na finansowanie (w tym możliwość pozyskania dodatkowego finansowania), konieczność pozyskania wymaganych dokumentów i pozwoleń, zakres prac wynikających z przeglądów

⁷ Przyjęte zarządzeniem nr 40/17 Dyrektora Generalnego Wielkopolskiego Urzędu z 11 września 2017 r., zmienione zarządzeniem nr 27/18 z 31 sierpnia 2018 r. Nowy regulamin organizacyjny przyjęty został zarządzenia nr 24/21 Dyrektora Generalnego WUW z 18 maja 2021 r.

budynków, a także ocenę i uwagi Państwowej Straży Pożarnej. Ponadto podczas spotkań roboczych kierownicy komórek organizacyjnych zgłaszają potrzeby inwestycyjne, które następnie są weryfikowane na podstawie kryteriów możliwości i konieczności ich zrealizowania. Zgłaszając swoje potrzeby, kierownicy komórek organizacyjnych biorą także pod uwagę wyniki ankiet prowadzonych w ramach systemu kontroli zarządczej i wyniki badania satysfakcji pracy pracowników.

(akta kontroli str. 51-65, 1663-1664, 1673-1684)

Plany finansowe na lata 2019, 2020 i 2021 zostały sporządzone na podstawie otrzymanych z Ministerstwa Finansów informacji o kwotach wydatków wynikających z ustaw budżetowych przyjętych na ww. lata. Zgodnie z planem finansowym na 2019 r. zaplanowano środki na wydatki majątkowe w wysokości 5 330,0 tys. zł na realizację 9 zadań inwestycyjnych, a po zmianach wprowadzonych w trakcie roku zmniejszone planowane środki na wydatki majątkowe do wysokości 5 245,8 tys. zł, pomimo zwiększenia realizowanych zadań inwestycyjnych do 18. Z kolei, w planie finansowym na 2020 r. zaplanowano wydatki majątkowe w wysokości 5 260,0 tys. zł na realizację 10 zadań inwestycyjnych, a po zmianach wprowadzonych w trakcie roku zwiększono planowane wydatki majątkowe do wysokości 7 406,5 tys. zł na realizację 15 zadań inwestycyjnych. Plan wydatków majątkowych na 2021 r. przewidywał limit wydatków majątkowych w wysokości 5 303,0 tys. zł na realizację 15 zadań inwestycyjnych, który w trakcie roku (do 30 czerwca 2021 r.) został zwiększony do wysokości 7 961,4 tys. zł na realizację 14 zadań inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 49-50, 66-144, 1712-1748)

W planie wydatków majątkowych na lata 2019-2021⁸ zrezygnowano z realizacji czterech zadań ujętych w pierwotnych planach rzeczowo-finansowych. Rezygnacja z zadania w 2020 r. na wykonanie zabezpieczenia ppoż. oraz BHP w budynku A i B WUW (zaplanowano 100,0 tys. zł) spowodowana była, jak wyjaśniła Dyrektor Biura Organizacyjno-Administracyjnego (dalej: BOA), sytuacją epidemiczną w kraju wskutek utrudnionego kontaktu z potencjalnymi wykonawcami nowej koncepcji (o szerokim i skomplikowanym zakresie pod względem technicznym). Zadanie to w wysokości 80,0 tys. zł ponownie ujęto w planie rzeczowo-finansowym na 2021 r. (co stanowiło 1,6% planu).

Z kolei, rezygnacja w 2021 r. z zadań polegających na wykonaniu instalacji elektrycznej wraz z wykonaniem oświetlenia awaryjnego w budynku Delegatury WUW w Koninie (zaplanowano 45,0 tys. zł), budowie punktów PEL⁹ w budynku WUW (zaplanowano 100,0 tys. zł) oraz budowie parkingu w Delegaturze WUW w Kaliszu (zaplanowano 200,0 tys. zł) związana była z koniecznością przeniesienia środków z tych zadań na realizację bardziej priorytetowego zadania inwestycyjnego w zakresie termomodernizacji budynku Delegatury WUW w Pile. Z wyjaśnienia Dyrektora BOil wynika, że zmian dokonano ze względu na stan techniczny elewacji budynku oraz w związku z zaplanowaną partycypacją w tych kosztach drugiego właściciela budynku. Podkreślił jednocześnie, że zadania inwestycyjne polegające na wykonaniu instalacji elektrycznej wraz z wykonaniem oświetlenia awaryjnego w budynku Delegatury WUW w Koninie oraz budowie punktów PEL w budynku WUW zostały wznowione po przesunięciu środków na te inwestycje. Ponadto ustalono, że w pierwotnym planie rzeczowo-finansowym na 2021 r. ujęto zadanie inwestycyjne w zakresie termomodernizacji budynku Centrum Powiadomienia Ratunkowego w wysokości 105,0 tys. zł przeniesione z planu na 2018 r.¹⁰ (co stanowiło 2,1% planu).

(akta kontroli str. 145-164, 1663-1664, 1712-1748)

⁸ Wg stanu na 30 czerwca.

⁹ Punkt Elektryczno-Logiczny - zespół gniazd w okablowaniu strukturalnym.

¹⁰ W planie po zmianach na 2019 r nie ujmowano zadań, z których zrezygnowano w 2018 r.

W badanym okresie plan wydatków majątkowych na lata 2019-2021 zmniejszono o 2 224,9 tys. zł bez zmian zakresu rzeczowego. Zmniejszenia planu wydatków majątkowych, dokonywano na podstawie art. 171 ufp, polegało ono na przeniesieniu środków z wydatków majątkowych na wydatki bieżące w celu prawidłowego sklasyfikowania wydatków z tytułu zakupu usług remontowych oraz wyposażenia¹¹. Zmiany planu wydatków były celowe i nie wpłynęły na realizację zaplanowanego rezultatu.

W latach 2019-2021 (I półrocze) wprowadzono do planu rzeczowo-finansowego 17 nowych zadań na łączną kwotę 3 042,1 tys. zł, w związku z ze zwiększeniem środków z rezerwy ogólnej Wojewody, o której mowa w art. 140 ust. 4 ufp. Realizacja nowych zadań była konieczna, co spowodowane było modernizacją systemów łączności radiowej i rozbudowy systemu ostrzegania i alarmowania w ramach wykonywania zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, konieczności doposażenia Urzędu w sprzęt w związku z realizacją zadań z zakresu zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 czy wyposażenia wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych w sprzęt w ramach zarządzania kryzysowego, jak również budowy magazynu w celu zagospodarowania składników majątku, przeznaczonych do przeciwdziałania COVID-19, po likwidacji szpitala tymczasowego

(akta kontroli str. 66-92, 165-173, 1712-1748)

Plan wydatków majątkowych na lata 2019-2021 został zwiększony łącznie o kwotę 4 492,7 tys. zł (wskutek zmian zakresu rzeczowego planu inwestycyjnego). Zwiększeń planu dokonano środkami z rezerw celowych, na realizację projektu współfinansowanego w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz rezerwy Wojewody. Zwiększenie środkami z rezerw były celowe, a środki zwiększające plan zostały wykorzystane.

(akta kontroli str. 66-92, 1685-1711)

W badanym okresie Wojewoda Wielkopolski występował do Ministra Finansów o zgodę na zmniejszenie wydatków inwestycyjnych w 2019 r. o kwotę 1 300,0 tys. zł w celu zwiększenia zakupów usług remontowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Urzędu. Uzyskano zgodę Ministra Finansów¹² na dokonanie zmian w planie wydatków majątkowych. W pozostałych skontrolowanych latach nie występowało do Ministra Finansów o zgodę na zmniejszenie lub zwiększenie wydatków majątkowych. Natomiast w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 dokonano przeniesień polegających na zwiększeniu wydatków inwestycyjnych o 120,0 tys. zł bez konieczności uprzedniego uzyskania zgody Ministra Finansów, stosownie do art. 15zi pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹³. O przeniesieniu tych wydatków poinformowano niezwłocznie Ministra Finansów. Przeniesienia dotyczyły wydatków poniesionych na budowę wojewódzkiego magazynu przeciwpowodziowego w miejscowości Borki, wykorzystywanego w czasie pandemii również dla działań określonych w ustawie o COVID-19.

W latach 2019-2021 (I półrocze) w Urzędzie nie dokonywano przeniesień wydatków polegających na zmniejszeniu lub zwiększeniu wydatków majątkowych (niebudowlanych) jednorazowo o kwotę powyżej 100,0 tys. zł. Natomiast stosowano

¹¹ Tj. głównie zakup sprzętu komputerowego i licencji oprogramowania biurowego, których jednostkowa wartość początkowa jest niższa od kwoty określonej w art. 16f ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

¹² Pismo nr FG6.4142.6.2019.105.MSO z 19 kwietnia 2019 r.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm., dalej: ustawa o COVID-19.

praktykę polegającą na wprowadzaniu zmian planu poszczególnych wydatków majątkowych na kwoty poniżej 100,0 tys. zł bez konieczności uzyskania zgody Ministra Finansów. W 2019 i 2020 r. dokonano odpowiednio dwóch i jednej zmiany¹⁴ w planie wydatków majątkowych Urzędu polegających na zmniejszeniu wydatków na zakupy inwestycyjne (§ 6060) o kwotę 99,0 tys. zł przy jednoczesnym zwiększeniu wydatków bieżących. Dotyczyły one zakupów sprzętu komputerowego i informatycznego oraz licencji oprogramowania biurowego, których jednostkowa wartość początkowa była niższa od kwoty określonej w art. 16f ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. W związku z realizacją zadania w zakresie montażu systemu masztowego na potrzeby systemu łączności zarządzania kryzysowego Wojewody Wielkopolskiego w 2019 r. dokonano również zmiany¹⁵ w planie wydatków majątkowych Urzędu polegających na zwiększeniu wydatków na zakupy inwestycyjne (§ 6060) jednorazowo o kwotę 100,0 tys. zł, przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków bieżących. Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu podał, że dokonywane ww. zmiany planu wydatków służyły wyłącznie dopuszczalnemu przepisami art. 171 ufp uelastycznieniu procesu planowania budżetowego. Podkreślił, że nie dokonano „dzielenia” zmian w planie wydatków w celu uniknięcia uzyskania zgody Ministra Finansów, gdyż dokonane przeniesienia planowanych wydatków różniły się w zakresie przedmiotu zmian, podjęte zostały w dłuższym odstępie czasu i przyczyniły się do zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania Urzędu.

(akta kontroli str. 66-92,1666)

Po wprowadzonych zmianach w planach finansowych na lata 2019 - 2021 (I półrocze) zaplanowano wydatki majątkowe na łączną kwotę 20 084,5 tys. zł¹⁶ na realizację 47 zadań inwestycyjnych. W tym okresie 34 zadania zostały ujęte w pierwotnych planach rzeczowo-finansowych (w tym cztery zadania kontynuowane w latach następnych), 17 nowych zadań inwestycyjnych wprowadzono do planu finansowego w trakcie roku budżetowego (sfinansowanych z rezerw celowych i rezerwy wojewody) a z czterech zadań zrezygnowano.

(akta kontroli str. 66-144, 1712-1748)

1.2. W latach 2019 – 2020 wydatki majątkowe Urzędu zostały zrealizowane w wysokości odpowiednio 4 824,5 tys. zł i 7 298,1 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 92% i 98,5% planu po zmianach. W tym okresie Urząd z 33 zadań ujętych w planie inwestycyjnym, w tym dwóch sfinansowanych z rezerw celowych, zrealizował 32 zadania inwestycyjne, w tym dwa sfinansowane z rezerw celowych. Nie zrealizowano zadania ujętego w planie rzeczowo-finansowym na 2020 r. dotyczącego kontynuacji modernizacji Systemu Wykrywania i Alarmowania Ludności (o wartości 30,0 tys. zł), co spowodowane było sytuacją epidemiczną w kraju. Założone na lata 2019 i 2020 r. efekty rzeczowe w ramach wydatków majątkowych zostały osiągnięte. Przykładowo w wyniku wykonania realizacji inwestycji w zakresie zabezpieczenie ppoż. oraz BHP w budynku A i B Urzędu podłączono do uruchomionej centrali ppoż. posiadanych czujek ppoż., co w efekcie spowodowało zminimalizowanie ryzyka wystąpienia pożaru oraz ewentualnych kosztów związanych z jego usuwaniem. Z kolei przebudowa instalacji centralnego ogrzewania w delegaturze Urzędu pozwoliła na uzyskanie stabilnego źródła ogrzewania, tym samym zminimalizowano ryzyko wystąpienia awarii ogrzewania. Kompleksowa zaś przebudowa Sali obsługi cudzoziemców wpłynęła – z uwagi na unowocześnienie Sali - na sprawniejszą ich obsługę. Na koniec I półrocza 2021 r.

¹⁴ Zarządzenia Wojewody Wielkopolskiego: nr 200/19 z 29 maja 2019 r., nr 397/19 z 30 września 2019 r. i nr 491/20 z 28 października 2020 r.

¹⁵ Zarządzenie Wojewody Wielkopolskiego: nr 62/19 z 11 lutego 2019 r.

¹⁶ Z tego 5 245,8 tys. zł na 2019 r., 7 298,1 tys. zł na 2020 r. oraz 7 962,0 tys. zł na 2021 r. (na 30 czerwca).

Urząd zrealizował zaplanowane wydatki majątkowe na poziomie 1,6%, tj. na kwotę 127,4 tys. zł, będące efektem rozpoczętych trzech zadań inwestycyjnych.

(akta kontroli str. 174-261, 1712-1748)

W latach 2019 – 2020 Wojewoda Wielkopolski, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp zablokował planowane wydatki majątkowe Urzędu w kwocie 39,9 tys. zł. Na podstawie decyzji Nr 579/19 z 30 grudnia 2019 r. zablokowano wydatki inwestycyjne w kwocie 9,9 tys. zł przeznaczone na realizację zadania inwestycyjnego „Projekt: Kierunek Wielkopolska Sprawny urząd bliżej migranta realizowany w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji” a na podstawie decyzji nr 592/21 z 22 grudnia 2020 r. zablokowano wydatki na zakupy inwestycyjne w kwocie 30,0 tys. zł przeznaczone na kontynuację modernizacji Systemu Wykrywania i Alarmowania Ludności. Stwierdzony nadmiar posiadanych środków budżetowych, będący podstawą decyzji o zablokowaniu planowanych wydatków, był wynikiem braku możliwości wykorzystania środków w bieżącym roku budżetowym.

(akta kontroli str. 262-290)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie planowanie i wykonanie planu wydatków majątkowych. Plany wydatków majątkowych w latach 2019-2021 przygotowano rzetelnie, a wprowadzone w trakcie roku zmiany były celowe.

OBSZAR

2. Wydatkowanie środków na inwestycje

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie poniesiono wydatki inwestycyjne w łącznej wysokości 7 889,1 tys. zł na realizację 14 inwestycji budowlanych (w tym siedmiu wieloletnich) a wydatki na zakupy inwestycyjne w wysokości 4 180,1 tys. zł związane z nabyciem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Na podstawie badania 48 zrealizowanych wydatków majątkowych Urzędu w kwocie 8 561,0 tys. zł¹⁷ (71,0% ogółu) stwierdzono, że dokonywano ich w terminach i wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz z zastosowaniem zasad wydatkowania środków publicznych określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 i 2 ufp. Wydatki na realizację zadań inwestycyjnych rzetelnie oszacowano, bez konieczności zmian zakresu rzeczowego i technologicznego i zostały one zrealizowane zgodnie z planem rzeczowo-finansowym.

Realizacja w latach 2019-2020 wydatków majątkowych pozwoliła na osiągnięcie wszystkich założonych efektów. W większości, realizowane w Urzędzie inwestycje budowlane, miały charakter odtworzeniowy, a ich efektywność ekonomiczna przejawiała się w powstaniu oszczędności związanych ze zmniejszonymi kosztami utrzymania nieruchomości. Natomiast inwestycje budowlane związane z wykonaniem klimatyzacji czy budową dodatkowego źródła zasilania serwerowni pozwoliły na osiągnięcie dodatkowych korzyści związanych z poprawą komfortu pracy. Z kolei, budowa wojewódzkiego magazynu przeciwpowodziowego przyniosła korzyści związane z potencjalną redukcją strat powodziowych w majątku publicznym i prywatnym oraz obniżeniem zagrożenia życia i zdrowia mieszkańców.

(akta kontroli str. 174-226, 1749-2171)

¹⁷ Wyboru dokonano w sposób losowy, z uwzględnieniem wydatków ponoszonych w grudniu 2019 r. i 2020 r.

W badanym okresie Urząd nie realizował wydatków majątkowych na rzecz innych jednostek podległych. Natomiast Urząd, w ramach wspólnej realizacji inwestycji (polegających na modernizacji i remontach na wspólnych nieruchomościach¹⁸), dokonywał rozliczeń nakładów inwestycyjnych ze współinwestorem – Urzędem Marszałkowskim) i otrzymał od współinwestora, po zakończeniu inwestycji, refundację poniesionych wydatków majątkowych w wysokości 166,8 tys. zł z tytułu partycypacji.

(akta kontroli str. 218-226)

W wyniku analizy wydatków poniesionych w latach 2019 - 2020¹⁹ na zakup materiałów i wyposażenia oraz usług pozostałych stwierdzono, że zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, których wartość początkowa przekraczała 10,0 tys. zł finansowano wyłącznie z wydatków majątkowych. Nie ujawniono, bowiem przypadków ich sfinansowania ze środków zaplanowanych na wydatki bieżące.

(akta kontroli str. 291-345)

2.2. Na podstawie badania 39 wydatków majątkowych Urzędu związanych z nabyciem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 2 976,2 tys. zł stwierdzono, że nabyte składniki mienia ruchomego były kompletne i zgodne z wymaganiami zawartymi w umowie. Każdorazowo bowiem, przed dokonaniem odbioru, sprawdzano ich kompletność i zgodność z wymaganiami zawartymi w umowie. Z dokonanego odbioru przedmiotu umowy sporządzono protokoły odbioru stanowiące podstawę rozliczenia zakupu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. W przypadku trzech zamówień, Urząd naliczył kary umowne na łączną kwotę 73,1 tys. zł za opóźnienie w realizacji. Kary te potrącono z płatności za zrealizowane zamówienia. Po dokonaniu protokolarnego odbioru od dostawcy sporządzono dokument OT i wprowadzono środek trwały do ewidencji. Na podstawie ewidencji księgowej oraz kart inwentarzowych zbadanych środków trwałych i licencji komputerowych ustalono, że nabyte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne zostały niezwłocznie przekazane do użytkowania. W przypadku nabycia nowego oprogramowania komputerowego jego użytkownicy zostali każdorazowo przeszkoleni w zakresie jego funkcjonalności.

W wyniku oględzin wybranych 21 środków trwałych²⁰ o wartości 223,4 tys. zł stwierdzono, że nabyte składniki mienia ruchomego były faktycznie użytkowane, znajdowały się w miejscach użytkowania wynikających z kart inwentarzowych poszczególnych środków trwałych oraz były zdadne do użytkowania i wykorzystywane w bieżącej działalności WUW.

(akta kontroli str. 584-741, 790-791, 1749-2099)

2.3. W badanym okresie w Urzędzie stosowano zasady ewidencji, klasyfikacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych określone w polityce rachunkowości²¹ oraz instrukcji gospodarowania składnikami majątkowymi²². Zgodnie z tymi zasadami ewidencjonowanie majątku będącego w użytkowaniu urzędu należało do zadań oddziału administracyjnego i zamówień publicznych²³ a zadania finansowo-księgowe z zakresu gospodarowania majątkiem realizował

¹⁸ W części stanowiących własność samorządu województwa wielkopolskiego.

¹⁹ Sklasyfikowanych w § 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia oraz w § 4300 – Zakup usług pozostałych.

²⁰ Wybranych spośród wydatków na zakupy inwestycyjne objętych badaniem, z uwzględnieniem miejsca ich użytkowania (z wyłączeniem środków znajdujących się poza siedzibą WUW w Poznaniu).

²¹ Przyjętej zarządzeniem nr 438/16 Wojewody Wielkopolskiego z 3 sierpnia 2016 r.

²² Wprowadzonej zarządzeniem nr 13/18 Dyrektora Generalnego WUW z 23 kwietnia 2018 r.

²³ M.in. nadawanie numerów inwentarzowych umożliwiających identyfikację składników majątkowych wydanych do użytkowania; bieżące dokonywanie zmian w ewidencji majątku w związku z zakupem nowych składników majątkowych, zmianą miejsca użytkowania, likwidacją lub przekazaniem.

oddział obsługi finansowo-księgowej. Ewidencję majątku²⁴ prowadzono w sposób zapewniający zaspokojenie zarówno potrzeb zarządczych, jak i sprawozdawczych Urzędu, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 2 uor.

(akta kontroli str. 1537-1616)

Na podstawie zbadanych 52 operacji gospodarczych związanych z wytworzeniem i nabyciem środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych na łączną kwotę 4 744,2 tys. zł, stwierdzono, że środki trwałe i wartości niematerialne i prawne ujmowano prawidłowo w księgach rachunkowych Urzędu, zgodnie z planem kont, stanowiącym załącznik nr 2 do polityki rachunkowości. Na stan majątku przyjęto środki trwałe o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby Urzędu a na stan wartości niematerialnych i prawnych (amortyzowanych stopniowo) przyjęto nabyte prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, zgodnie z art. 3 ust.1 pkt 14 uor. Nabyte składniki majątku wyceniono w Urzędzie wg ceny nabycia wynikającej z otrzymanych faktur (w przypadku gotowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) a w przypadku środków trwałych powstałych w wyniku realizowanej inwestycji, wg kosztów wytworzenia obejmujących wartość (w cenie nabycia) wszystkich rzeczowych składników zużytych do wytworzenia oraz wykonanych robót i usług obcych. Zapisy ujęte w kartach środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, prowadzonych odrębnie dla każdego obiektu inwentarzowego i prawa majątkowego były zgodne z dokumentami finansowo-księgowymi²⁵ stanowiącymi podstawę ich ewidencji.

(akta kontroli str. 510-741, 1537-1616, 1749-2099)

Wprowadzenie zbadanych składników majątku do ksiąg rachunkowych każdorazowo następowało na podstawie sporządzonego dokumentu OT²⁶, zawierającego m.in. wartość początkową i datę przyjęcia do użytkowania. W ewidencji szczegółowej (pomocniczej²⁷) zaewidencjonowanie środka trwałego oraz wartości niematerialnych i prawnych odbywało się na podstawie dokumentów zakupu (wraz z załącznikami), zawierających wskazanie miejsca użytkowania oraz użytkownika bezpośredniego. Dokumenty te przekazywane były przez osoby realizujące procedurę zakupu/przyjęcia składnika majątkowego, do komórki ds. ewidencji majątku w BOA, w której potwierdzano na ww. dokumencie wprowadzenie składnika majątkowego do ewidencji środków trwałych. Przyjęcie składnika majątkowego do eksploatacji (użytkowania) w przypadku: środków trwałych sfinansowanych z wydatków na zakupy inwestycyjne dokonywano w dacie ich protokolarnego odbioru od dostawcy; środków trwałych powstałych w wyniku realizacji inwestycji (w tym polegających na ich ulepszeniu) – z dniem protokolarnego rozliczenia zadania inwestycyjnego lub jego części a pozostałych składników majątkowych, nie wymagających montażu lub zainstalowania, (polegających wyłącznie na zakupach) z dniem ich zakupu. W wyniku kontroli ujawniono przypadki naruszenia zasady bieżącego ujmowania na stan majątku środków trwałych powstałych w wyniku realizacji inwestycji wskutek zbyt późnego sporządzania protokołów z rozliczenia

²⁴W ewidencji majątku (księgach inwentarzowych) ujmowano poszczególne obiekty inwentarzowe w przekrojach klasyfikacyjnych wg grup KST.

²⁵Np. faktur, protokołów odbioru.

²⁶OT – przyjęcie środka trwałego do użytkowania.

²⁷ Ewidencję szczegółową środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadziła komórka ds. ewidencji majątku, w Biurze Organizacyjno-Administracyjnym, zgodnie z polityką rachunkowości przyjętą w Urzędzie. Księgi pomocnicze do ewidencjonowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych prowadzone były w systemie informatycznym – oprogramowanie „Środki Trwałe STW” (do 30 czerwca 2020 r.) a następnie „OPTIest” (od 1 lipca 2020 r.

kosztów sześciu zadań inwestycyjnych, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 510-741, 1617-1658, 1749-2099)

Nabyte środki trwałe objęte badaniem zostały prawidłowo zaliczone do właściwej kategorii środków trwałych (wg grup, podgrup i rodzaju), zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych²⁸ (KŚT). Na podstawie zbadanych przypadków umorzeń środków trwałych ustalono, że środki te amortyzowano stopniowo z zastosowaniem stawek amortyzacyjnych wynikających z załącznika nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych²⁹ (dalej uopdp), stosownie do zasad określonych w polityce rachunkowości.

W wyniku badania poprawności przyjętych stawek amortyzacji dla objętych badaniem 9 wartości niematerialnych i prawnych³⁰ na łączną kwotę 432,2 tys. zł, stwierdzono, że stosowano jednolite stawki amortyzacji dla licencji i programów komputerowych, określone przez Urząd³¹ stosownie do dyspozycji § 7 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³². Odpisów amortyzacyjnych zbadanych wartości niematerialnych i prawnych dokonywano stopniowo (miesięcznie)³³ z zastosowaniem stawek amortyzacyjnych nieprzekraczających 50%, czym spełniono wymogi dokonywania odpisów amortyzacyjnych określone w art. 16m ust. 1 uopdp.

Odpisów amortyzacyjnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonywano wg metody liniowej³⁴, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania, stosownie do zasad przyjętych w polityce rachunkowości. Wartość odpisów środków trwałych ewidencjonowano na koncie 071 *Umorzenie środków trwałych i wnip*.

(akta kontroli str. 510-741, 1537-1616)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Urzędzie dokonywano z opóźnieniem rozliczenia kosztów inwestycji, stanowiących podstawę do przyjmowania na stan majątku środków trwałych wytworzonych w wyniku inwestycji. Rozliczenia kosztów sześciu zadań inwestycyjnych dokonano bowiem w następnym roku od zakończenia inwestycji i uregulowania płatności w terminie uniemożliwiającym ich zakwalifikowanie w księgach rachunkowych do właściwego roku obrotowego. Ustalono, że w 2020 r. zadanie inwestycyjne dotyczące wykonania klimatyzacji na sali obsługi w budynku Urzędu przy. ul. Wolności (którego koszty inwestycyjne wyniosły 322,3 tys. zł) zakończono w listopadzie a protokół z rozliczenia kosztów inwestycji sporządzono w styczniu 2021 r. i przyjęto na stan majątku (pod datą 30 kwietnia). Analogicznie, zadania inwestycyjne w 2020 r., dotyczące przebudowy instalacji centralnego ogrzewania w Delegaturze WUW w Kaliszu (którego koszty inwestycyjne wyniosły

²⁸ Dz. U. poz. 1864.

²⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1406 ze zm.

³⁰ O wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej w przepisach uopdp.

³¹ W załączniku nr 3 do polityki rachunkowości.

³² Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

³³ z zastosowaniem metody liniowej (miesięcznie).

³⁴ Charakteryzuje się równomiernym rozłożeniem odpisów amortyzacyjnych przez cały okres użytkowania środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych.

28,2 tys. zł) oraz budowy – doposażenia pomieszczenia serwerowni npc1 w bud C Urzędu w redundantne zasilanie i dostosowanie instalacji elektrycznej Urzędu (którego koszty inwestycyjne wyniosły 34,3 tys. zł) zakończono odpowiednio w październiku i listopadzie a protokoły z rozliczenia kosztów inwestycji sporządzono w lutym 2021 r. i przyjęto na stan majątku (pod datą 30 kwietnia). Z kolei, w 2019 r. zadania inwestycyjne dotyczące zabezpieczenie ppoż. i bhp w budynku A i B WUW³⁵ (którego koszty inwestycyjne wyniosły 1 155,3 tys. zł) oraz budowy instalacji wody hydrantowej PPOŻ w budynku delegatury WUW w Koninie (którego koszty inwestycyjne wyniosły 30,7 tys. zł) zakończono odpowiednio we wrześniu i grudniu a protokoły z rozliczenia kosztów inwestycji sporządzono odpowiednio w sierpniu i lutym 2020 r. i przyjęto na stan majątku (pod datą 30 września i 30 kwietnia). Działanie takie naruszało zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych określone w art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 2 uor. Spowodowało to ten skutek, że dane w zakresie stanu wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie wykazywane w sprawozdaniu finansowym za 2019 r. i 2020 r. nie odzwierciedlają w pełni stanu rzeczywistego. W wyjaśnieniu, Dyrektor BOil podał, że zadania inwestycyjne zostały zrealizowane i odebrane zgodnie z zawartymi umowami i wskazał, że do zadań BOil nie należy prowadzenie ksiąg rachunkowych.

NIK wskazuje, że zapewnienie niezwłocznego sporządzania i przekazywania do oddziału właściwego w sprawach finansowo – księgowych i komórki ds. ewidencjonowania majątku, dokumentów podlegających księgowaniu jest niezbędne w celu wywiązania się przez Urząd z obowiązków sprawozdawczych określonych w uor i z rozporządzenia w sprawie planu kont. Sporządzanie i przekazywanie protokołów z rozliczenia inwestycji w odpowiednim terminie ma istotne znaczenie ze względu na nadrzędną zasadę rachunkowości – oddania w księgach rachunkowych rzetelnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej jednostki tak, aby sprawozdanie finansowe zapewniało realistyczne przedstawienie tej sytuacji oraz wyniku finansowego Urzędu.

(akta kontroli str. 227-244, 1644-1660)

OCENA CZĄSTKOWA

Wydatki majątkowe były celowe i dokonywano ich z zachowaniem zasad ich ponoszenia określonych w ufp, co doprowadziło do realizacji zaplanowanych efektów. Nabyte środki trwałe prawidłowo ewidencjonowano, kwalifikowano i wyceniano, stosując przyjęte zasady amortyzacji środków trwałych. Stwierdzono jednakże naruszenia zasad bieżącego ujmowania na stan majątku powstałego w wyniku realizacji inwestycji, co skutkowało zniekształceniem obrazu sytuacji majątkowej Urzędu w sprawozdaniu finansowym za 2019 r. i 2020 r.

OBSZAR

3. Zarządzanie majątkiem jednostki.

Opis stanu faktycznego

3.1. Na dzień 31 grudnia 2020 r. stan majątku rzeczowego i wartości niematerialnych i prawnych (netto) Urzędu wyniósł 101 792,7 tys. zł, w tym stan środków trwałych – 101 322,4 tys. zł a stan wartości niematerialnych i prawnych – 470,3 tys. zł. W porównaniu do 2018 i 2019 r. wartość tego majątku na koniec 2020 r. wzrosła odpowiednio o 0,5% i 2,5%³⁶. W ramach składników rzeczowych majątku (netto) Urzędu na koniec 2020 r. wartość gruntów wyniosła 50 881,1 tys. zł, budynków i lokali – 42 683,9 tys. zł, urządzeń technicznych i maszyn – 5 084,6 zł, środków transportu – 1 744,0 tys. zł a pozostałych środków trwałych – 928,9 tys. zł. Spośród tych składników rzeczowych majątku wartość bilansowa na koniec 2020 r. budynków i lokali wzrosła odpowiednio o 3,5% i 7,3% w porównaniu do 2018

³⁵ Inwestycja wieloletnia – kontynuowana w 2019 r.

³⁶ Tj. odpowiednio o 467,5 tys. zł i 2 464,3 tys. zł.

i 2019 r. a wartość pozostałych środków trwałych wzrosła odpowiednio o 258,7% i 269,0%³⁷. Natomiast na koniec 2020 r. w głównej mierze na skutek odpisów amortyzacyjnych ulegała zmniejszeniu wartość bilansowa urządzeń technicznych i maszyn³⁸ oraz środków transportu³⁹ w porównaniu do 2019 r. odpowiednio o 19,1% i o 2,9% amortyzacyjnych.

(akta kontroli str. 346-351, 1101, 1503-1516)

W Urzędzie, w badanym okresie, prowadzono odpowiednią ewidencję analityczną (do konta 080 „Środki trwałe w budowie”) pozwalającą na wyodrębnienie kosztów inwestycji na poszczególne rodzaje obiektów środków trwałych i umożliwiającą wycenę poszczególnych obiektów środków trwałych, stosownie do § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz przyjętej w Urzędzie polityki rachunkowości. Na koncie 080 ewidencjonowano również rozliczenie kosztów dotyczących zakupu nowych/gotowych środków trwałych.

Na koniec 2019 i 2020 r. stan środków trwałych w budowie w Urzędzie wyniósł odpowiednio 4 769,3 tys. zł i 5 161,3 tys. zł i wynikał z niezakończonych 8⁴⁰ zadań inwestycyjnych realizowanych w WUW. Analiza kosztów inwestycyjnych zaewidencjonowanych na kontach analitycznych (do konta 080) w latach 2019 – 2021 (I półrocze) wykazała, że w tym czasie kontynuowano realizację inwestycji wieloletnich i nie zaniechano realizacji żadnych zadań inwestycyjnych. W Urzędzie nie dokonywano zatem odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości wynikającej z zaniechanych zadań inwestycyjnych. Ustalono natomiast, że zadanie inwestycyjne dotyczące montażu systemu masztowego na potrzeby zarządzania kryzysowego zostało przejściowo wstrzymane. Na realizację ww. inwestycji poniesiono w grudniu 2019 r. wydatek w wysokości 8,5 tys. zł (na wykonanie projektu systemu masztowego) a w 2020 r. nie ponoszono żadnych kosztów świadczących o postępach prac montażowych ani kosztów na utrzymanie inwestycji wstrzymanych. Zadanie zostało wznowione do realizacji w 2021 r.

(akta kontroli str. 227-244)

Analiza 20 zadań inwestycyjnych realizowanych w latach 2019 – 2021 (I półrocze) wykazała, że wyceniono je w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, stosownie do art. 28 uor. Inwestycje te finansowane były ze środków planowanych na wydatki majątkowe. Zgodnie z § 44 pkt 2 instrukcji gospodarowania składnikami majątkowymi w WUW⁴¹ składniki majątkowe w przypadku środków trwałych powstałych w wyniku realizacji inwestycji (w tym polegających na ich ulepszeniu) przyjmowano do eksploatacji w dniu protokolarnego rozliczenia zadania inwestycyjnego lub jego części.

(akta kontroli str. 227-244, 742-769, 1617-1658)

³⁷ Tj. odpowiednio o 1 445,4 tys. zł i 2 889,4 tys. zł oraz o 670,0 tys. zł i 677,2 tys. zł.

³⁸ W porównaniu do 2018 r. spadła o 29,1%.

³⁹ W porównaniu do 2018 r. wzrosła o 0,9%.

⁴⁰ Odpowiednio 4 i 4.

⁴¹ Przyjętej zarządzeniem nr 13/18 Dyrektora Generalnego WUW z 23 kwietnia 2018 r. (dalej: instrukcja gospodarowania z 2018 r.).

W latach 2019 – 2020 w Urzędzie nastąpiły zmiany stanu środków trwałych⁴² wskutek zmniejszenia ich wartości (brutto) na łączną kwotę 3 830,0 tys. zł, z tego z tytułu likwidacji na kwotę 2 945,0 tys. zł, sprzedaży na kwotę 114,0 tys. zł a przekazania innym podmiotom na kwotę 771,0 tys. zł oraz zwiększenia ich wartości (brutto) o łączną wysokość 15 389,0 tys. zł, z tego z tytułu zakupu bądź ulepszenia obiektów majątkowych na kwotę 13 820,0 tys. zł i otrzymania od innych podmiotów – 1 569,0 tys. zł. Tym samym w tym okresie wartość środków trwałych (brutto) wzrosła o 11 559,0 tys. zł (*per saldo*).

Wzrost wartości (brutto) środków trwałych z tytułu otrzymania od innych podmiotów wynikał przede wszystkim z przekazania składników majątku ruchomego (z grupy 4 Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania i 6 Urządzenia techniczne wg KST) w wysokości 614,0 tys. zł z Agencji Rezerw Materiałowych) na realizację przez wojewodów zadań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 oraz przekazania przez jednostki samorządu terytorialnego nieruchomości o łącznej wartości 845,0 tys. zł (w tym udziału w gruncie i obiektów inżynierii lądowej sklasyfikowanych do grupy 0, 1 i 2 KST).

Z kolei, zmniejszenie wartości środków trwałych na skutek przekazania do innych podmiotów spowodowane było w głównej mierze przekazaniem jednostkom samorządu terytorialnego nieruchomości gruntowej bądź zabudowanej wraz z obiektami inżynierii lądowej o łącznej wartości 632,0 tys. zł (w tym wynikających z partycypacji w kosztach ulepszenia środków trwałych sklasyfikowanych w grupie 0, 1 i 2 KST).

Stan wartości niematerialnych i prawnych (brutto) na koniec 2019 i 2020 r. w Urzędzie wyniósł odpowiednio 9 100,0 tys. zł i 10 192,0 tys.⁴³, co spowodowane było nabyciem nowych licencji i oprogramowania komputerowego w tych latach odpowiednio na kwotę 575,0 tys. zł i 1 092,0 tys. zł. W tym okresie dokonano likwidacji wartości niematerialnych i prawnych na kwotę 2,0 tys. zł ze względu na ich nieprzydatność wobec utraty wartości użytkowej.

(akta kontroli str. 352-490, 510-583)

W wyniku badania 30 zmian środków trwałych w zakresie nieodpłatnego przekazania, likwidacji i zmiany miejsca użytkowania wewnątrz jednostki ustalono, że w celu udokumentowania obrotu składnikami majątkowymi zastosowano odpowiednie druki potwierdzające ich obrót, określone w § 43 pkt 2-4 instrukcji gospodarowania z 2018 r.

(akta kontroli str. 491-509, 742-769)

W okresie objętym kontrolą, w Urzędzie nie prowadzono gospodarki magazynowej w celu przechowywania w magazynie zapasów materiałów biurowych, artykułów gospodarczych czy sprzętu komputerowego. Zrezygnowano bowiem z ewidencjonowania wartościowo-ilościowego takich materiałów podczas ich składowania, przyjmując w polityce rachunkowości zasadę odpisywania wartości tych materiałów w koszty w momencie ich zakupu. Na podstawie analizy zapisów ksiąg rachunkowych i dokumentacji zakupu materiałów ustalono, że zakupione materiały (materiały biurowe, materiały do bieżących napraw, paliwo do środków transportu, artykuły gospodarcze itp.) w dacie ich zakupu przekazywano do zużycia i obciążano koszty działalności bieżącej wartością wyrażoną w cenach zakupu lub nabycia a na koniec roku obrotowego dokonywano rozliczania nieużytych materiałów (poprzez skorygowanie kosztów o wartość tego stanu materiałów

⁴² Na podstawie sprawozdań F-03 o stanie i ruchu środków trwałych za 2019 i 2020 przekazywanych do Głównego Urzędu Statystycznego.

⁴³ Tj. odpowiednio o 12,0% i 6,7% w porównaniu do roku ubiegłego

3. Umową z 3 sierpnia 2018 r. dokonano sprzedaży składnika majątku w postaci centrali telefonicznej (za cenę 1,5 tys. zł) a dopiero w dniu 18 stycznia 2019 r. sporządzono protokół sprzedaży środka trwałego ST stanowiący podstawę wyksięgowania składnika majątku ruchomego z ewidencji środków trwałych. W efekcie, zdarzenie gospodarcze związane ze zdjęciem z ewidencji księgowej zbytego składnika (o wartości początkowej 34,8 tys. zł) ujęto w księgach rachunkowych 2019 roku. Działanie takie naruszało zasady bieżącego i rzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych określone w art. 20 i 24 ust. 2 uor. W konsekwencji, dane w zakresie stanu wartości środków trwałych wykazywane w sprawozdaniu finansowym za 2018 r. nie odzwierciedlały w pełni stanu rzeczywistego, aczkolwiek nie przekraczały ustalonego w polityce rachunkowości⁶⁸ progu istotności sporządzania sprawozdań finansowych⁶⁹.

W wyjaśnieniach, Z-ca Dyrektora BOA podał, że składnik majątku w postaci centrali telefonicznej zaewidencjonowany był na stanie delegatury WUW w Pile. W związku z zakończeniem procedury i sprzedażą środka trwałego, Delegatura w Pile miała dokonać czynności wyksięgowania centrali z systemu ewidencji środków trwałych. W trakcie uzgodnień stanu kont wykryto różnicę, wynikającą z braku wyksięgowania ww. centrali. Tym samym, komórka ds. ewidencji w Poznaniu niezwłocznie dokonała odpowiedniego wyksięgowania. Podjęto również działania zapobiegawcze, tj.: przeprowadzono rozmowę z osobą zajmującą się sprawami ewidencji w delegaturze WUW w Pile, przypominającą o konieczności niezwłocznego wyksięgowania składników majątkowych z systemu ewidencji Urzędu.

(akta kontroli str. 1285-1290, 1295)

OCENA CZĄSTKOWA

W Urzędzie efektywnie zarządzano pozostającym do dyspozycji majątkiem. Rzeczowymi składnikami majątku ruchomego gospodarowano w sposób zgodny z przepisami prawa. Wyjątek stanowiły wyżej omówione nieprawidłowości dotyczące gospodarowania składnikami mienia w postaci telefonów służbowych. Terminy i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji zostały dotrzymane a jej wyniki ujęto i rozliczono w księgach rachunkowych. Inwentaryzacją objęto rzeczowe składniki mienia z zachowaniem sposobu jej przeprowadzania i rzetelnego dokumentowania.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

- 1) zapewnienie sporządzania protokołów rozliczenia kosztów inwestycji w terminach umożliwiających ich ujmowanie w ewidencji księgowej w okresach sprawozdawczych, w których nastąpiło zakończenie inwestycji,
- 2) wdrożenie procedur zapewniających przestrzeganie określonych przepisami prawa zasad zbywania składników rzeczowych majątku ruchomego w drodze sprzedaży pracownikom, z uwzględnieniem wymogów efektywnego gospodarowania mieniem jednostki,
- 3) podjęcie działań w celu wyeliminowania przypadków niebieżącego ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych z zakresu gospodarowania składnikami majątku ruchomego.

⁶⁸ Załącznik 3 do polityki rachunkowości – pkt. 39 zasad wyceny aktywów i pasywów.

⁶⁹ Określonego na poziomie 0,5% sumy bilansowej, wg danych ze sprawozdania finansowego za rok poprzedni.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 15 października 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Przemysław Grad
główny specjalista kontroli państwowej

Przemysław Grad
Podpis

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektora

G. Malesiński
Podpis